1940 ий
22
СЕНТЯБРЬ
№ 85 (698)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

Кажне комсомолецым коммунистический моралеш воспитыватлаш

Большевик-шамыч партий вуйлатыме ленинско-сталинский комсомол йӧршынак у айдем-шамычым— мужественный, творчески инициативный, дисциплинированный айдем-шамычым онченкушта. Нине у айдем-шамыч социалистический родиналан служитлымаште, коммунизм верч кучедалмаште шкеныштын илышыштын смыслжым рашак палат. Садланак кеч могай кучедалмашке нимо деч лӱдде каймышт дене шкеныштым чапландарат.

Мемнан самырык рвезе да ӱдырна-шамыч отечественный гражданский сар годым шкеныштым нигунам пытыдыме чап дене леведыныт. Кидешышт оружийым кучен, кеч могай йӱштым да шужымашым чытен, белобандит-шамычын да луатнын государствын полчищыжын нашествийышт деч Советский республикым араленыт. Социалистический родинам аралышаш верч, революционный клятвым честно, мужественно шуктышаш верч кучедалын, гражданский сар фронтышто героически колышо боец-шамыч нерген шарнымашым калык эн шергын аклен арала, нунын чапле лӱмыштым калык нигунамат ок мондо. Нунын нерген калык эн чапле мурым, ойлымашым, легендым шочыкта.

Ленинско-сталинский комсомол шке радамыштыже да тугак несоюзный молодежь коклаште у айдемым, Ленин—Сталин партийын пашажлан мучашыш шумеш преданный улшо-шамычым кушташ призван. Кеч могай участкыште, кеч могай производствышто паша дисциплиным луштараш тӧчышӧ, мораль шотышто пужлышо комсомолецлан тудо нимогай пощадымат ок пу.

Теве Шудугужский неполный средний школын директоржо (Килемарский район) комсомолец Ерофеев сӱан деч вара 3 кече прогулым ыштен. Тудым кызыт 3 тылзылан судитлыме да комсомол радам гыч лукмо. Тудын семынак Русско-Кукморский сельсовет (Йошкар-Олинский район) „Ильич" колхозысо комбайнерка-комсомолка А. Васенева сӱаныш коштын 1 кече прогулым ыштен. Тудымат 2 тылзылан судитлыме да комсомол радам гыч лукмо.

Южо районлаште еш шотышто пужлышо, шке ватыштым нимо шотеш уждымо комсомолец-шамыч улыт. Теве Сернурский райисполком пеленсе комсомольский организацийыште комсомолец Н. А. Гребнев кок вате дене ила. Ик ватыжым ондален поктен колтат, куд кече наре вес ватыж дене ила. Вара адак тидыжым поктен колтат, весыжым конда.

Тыгак Марпединститутышто математический факультетын 3 шо курсысо студент И. Варламов ик ий наре ик студентка дене коштынат, тудын деч кораҥын, вара адак весе дене кошташ тӱҥалын. Тидыж деч шерже темынат, адак ондаксе студенткаже дене ушнен. Тудо тыгай койышыже дене ӱдыр-шамычым перчаткым вашталтылме семын вашталтылын.

Советский ешын илышыжым пужышо, быт шотышто тыгай подлостьым ыштылше айдеме пашаштыжат подлостьым ыштен кертеш. Тыгай пужлышо айдеме вашталеш комсомол решительно кучедалын да ончыкыжат кучедалеш.

Кажне комсомолец, комсомолка, кажне советский самырык айдеме пашалан да коммунистический моралылан великий вождь Ленин ден Сталин деч тунемаш призван улыт.

ВЛКСМ XVI-шо Марийский Областной конференцийын делегатше-шамычлан

ВЛКСМ XVI-шо Марийский областной конференций 26 сентябрьыште 6 час кастене Марийский АССР Верховный Советын заседаний залешыже почылтеш.

Ончышаш паша:

1. ВЛКСМ Областной комитетын отчетшо.
2. Ревизионный комиссийын отчетшо.
3. ВЛКСМ Областной комитетым сайлымаш.
4. Ревизионный комиссийым сайлымаш.

Делегат-шамычым регистрироватлымаш кажне кечын эрдене 9 час гыч тӱҥалын 11 час йӱд марте ВЛКСМ Обкомын помещенийыштыже, 56 № комнатыште эртаралтеш, телефон—27 №.

ВЛКСМ Обком.

Пареҥге поставка планым темен

Сотнурский районысо колхоз-шамыч государствылан пареҥгым сдатлаш тӱҥалыныт. „Трудовик" колхоз (Сотнурский сельсовет) государствылан план почеш 59,9 центнер пареҥгым тӱрыс сдатлен. Тиде колхозысо посна колхозник-шамычат шке приусадебный участкыштлан пареҥгым сдатлат.

И. Иванов.

Пашаште примерым ончыктат

ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ VIII пленумын решенийышт деч вара Моркинский районный комсомольский организаций хозяйственный вопрос дене утларак заниматлаш тӱҥалын.

„Правда", Вахитов лӱмеш, „Социализм", „Ленинсола" да моло колхозласе комсомольский организаций-шамыч колхозный производствышто активно участвоватлат. „Социализм" колхозысо комсомолец-шамыч уборка жапыште социалистический соревнований ден стахановский движенийын инициаторжо лийыныт. Е. Кудряшова, З. Соколова, А. Яковлева да молат уборка жапыште 170—190 процент марте нормым темен толыныт. Вольыкым сай качестван корма дене обеспечитлымаштат кугу пашам ыштеныт. „Кӱян эҥер" колхозышто комсомолец-шамычын полышышт дене 25 тонн силосым, 350 центнер веточный кормым ямдыленыт.

С. Волков.

Больше-Онучинский сельпо деч примерым налман

Больше-Онучинский сельпо мемнан республикыште ик образцовый сельполан шотлалтеш. Тудо квартал еда планым тӱрыс темен шога.

Тений пел ияш товарооборот планым 557 тӱжемат 200 теҥгелан темен. Заготовка планым темымаштат моло сельполан примерым ончыктен шога. Пел ияш планым 31,1 тӱжем теҥгелан темыме.

Масса коклаште советский кооперацийын пашаже да рольжо верген умылтарымаш пашам сайын шындымылан кӧра, квартал гыч кварталыш у пайщик-шамыч кушкыт. Тений пел ияш планыште 120 у пайщик-шамычыш шукташ ончыктымо гын, 139 еҥыш шуктымо.

Сельпо шке пайщикше-шамыч ончылан жапыште отчитыватла. Садлан пайщик-шамыч паевой взносым жапыште тӱлат. Сельпо пашаеҥ да тугак продавец-шамыч кокла гыч СССР Верховный Совет Президиумын 26 июньышто лукмо Указым пудыртылшо иктат уке. Тиде сельпошто ятыр сай продавец-шамыч улыт. Ф. Дождиков, Воронцов, Тетерин да моло йолташ-шамычат пашам сайын ыштат. Уборка жапыште колхозник ден колхозница-шамычым тӱрлӧ сату дене сайын обслуживатленыт. Нуно квартальный планымат тӱрыс темен толыт.

Верх-Ушнурский сельпоат южо отрасль дене квартальный планым жапыште тема. Пел ияш товарооборот планым 714,5 тӱжем теҥгелан темен. Тиде сельпо 1939 ийыште ик ончыл сельполан шотлалтын. Чыла планымат квартал еда тӱрыс темен шоген. Но тений тиде сельпошто председательым вашталтымылан кӧра сельпон ятыр ситыдымашыже уло. Заготовка планым темымаште пеш почеш шӱдырна, пел ияш планым 21,5 тӱжем теҥгелан веле темен.

У пайщик-шамычым куштымаште сельпо пашам шагал ышта. Садланак вет пел ияш кооперироватлымаш планым темыме огыл. Тыгак пайщик-шамычат паевой взносым жапыште огыт тӱлӧ.

Т. Миклай.

КУГУ ПАЙДАМ ПУШО ПАКЧА

Тений колхоз-шамыч общественный пакча деч чапле урожайым налыт.

„Уэмдыш" колхоз (Йошкар-Олинский район) чапле пакча саскам налмаш верч виян тыршен. Тиде пашашке ик звеном ойырымо. Звеном Я. Кудрявцев йолташ вуйлата. Звеношто М. Богомолова ден Белянина йолташ-шамыч пашам стахановски ыштат.

Кызыт колхоз 400 килограмм ковыштам, 210 килограмм киярым государствылан сдатлен. Тиддеч посна пазарыш ужалаш луктеш да колхозник-шамычлан трудодняылан пайлат.

Ӱмаште колхоз тиде пакча деч 6 тӱжем теҥге доходым веле налын гын, тевий 35 тӱжем теҥге доходым налеш.

А. Ешметов.

ВЛКСМ X-шо Йошкар-Олинский городской конференцийын общий видше.

Фото М. Чуршуковын.

РУКОВОДЯЩИЙ КОМСОМОЛЬСКИЙ ОРГАН-ШАМЫЧЫМ САЙЛЫМАШ

ШКОЛА-ШАМЫЧЛАН УТЛАРАН ПОЛШАШ

Марийский АССР Верховный Совет Президиумын заседаний залешыже 19 сентябрьыште ВЛКСМ X-шо Йошкар-Олинский городской конференций почылтын. Тушко 142 делегат толын. ВЛКСМ горкомын пашаже нерген отчетым горкомол секретарь А. Чапаев йолташ ыштен.

XVIII партийный с'ездын да ВЛКСМ ЦК-н решенийышт дене вооружатлалтын, Йошкар-Олинский городской комсомольский организаций шагал огыл пашам ыштен, отчетный периодышто организаций ятыр енглан кушкын. Внутрисоюзный пашат икмыняр саемын. Комсомолец-шамыч производствышто активно участвоватлат. Йошкар-Олинский кӱртньӧ корно станций пеленсе комсомольский организацийысе ятыр комсомолец - шамыч стахановец да ударник улыт, производственный планым эреак темен толыт. Шагал огыл комсомолец-шамыч „ВКП(б) Историй Краткий Курсым“ тунемыт. Школыштат паша саемын. Комсомольский организацийыште тунеммашын качествыжым нӧлтышаш верч да дисциплиным пенгыдемдышаш верч кучедалмаш виянгын. Шуко комсомолец-шамыч отличник да ударник улыт.

Теве Максим Горький лӱмеш 6-шо номеран средний школышто ВЛКСМ комитет секретарь В. Лифанов йолташ да комитетын членже Р. Желудкова йолташ отлично гына тунемыт. Нуно шке почешышт моло тунемше-шамычымат шупшын шогат. 4-ше номеран неполный средний школа пеленсе комсомольский организаций отчетный периодышто пашам сай ыштен, тунеммаш дене конкретно вуйлатен шоген. Организаций шке радамышке сай тунемше-шамычым эреак шупшын, нуным практический пашаш куштен.

Школлаште чыла пашамат саемдымаште пионерский организаций - шамыч кугу верым налын шогышаш улыт. Тиде пашам посна пионерский организаций-шамыч моштен ыштеныт. Тиде шотышто 6 шо да 7-ше номеран средний школа ден 4 ше номеран неполный средний школласе пионерский организаций-шамыч пашам поснак сайын ыштеныт.

Но нинын дене пырля але школлаште ятыр ситыдымаш-шамычат улыт. Южо комсомольский организаций-шамыч шке пашаштым учитель-шамыч дене кылым кучыде ыштеныт. 9-ше номеран средний школышто комсомольский организаций несоюзный молодежьлан примерым ончыктен шоген огыл. Тиде школышто учитель-шамыч дене грубитлымашат (Волокушин да молат) лийын. Лесной техникумышто гын, кодшо тунемме ийыште комсомольский организацийын секретарьже Петухов йолташ организацийым шалатымашке шуктен, членский взнос оксамат шкаланже кучылтын.

ВЛКСМ горком школласе комсомольский ден пионерский организаций-шамычлан ситышын полшен огыл.

Ончыкташ кӱлеш: ВЛКСМ горком секретарь Чапаев йолташын отчетный докладыштыже самокритика ситыдымашын верым налын шоген.

Доклад почеш кумда прений шарлыш. Прений-ыште Кугуелов (ял озанлык техникум), Жилин (пединститут), Тюрин („Труженица“ артель), Веневоленский (лесной институт) да моло йолташ-шамычат выступатленыт. Нуно горкомын ятыр ситыдымашыжым тӱжвак луктыч да нуным вашке корандаш требоватлыштъ.

В. Мамаев.

Горький лӱмеш Поволжский лесотехнический институт пеленсе комсомольский организацийыште угыч сайлыме ВЛКСМ комитетын первый заседанийже.

Снимкыште: Комитет секретарь Н. А. Лифанов йолташ Н. Бабушкина лӱмеш садым благоустроитлыме нерген выступатла.

Фото М. Чуршуковын.

Н. К. Крупская лӱмеш Марпединститут пеленсе первичный комсомольский организацийын угыч сайлалтше секретарьже А. Н. Жилин йолташ.

Фото М. Чуршуковын.

Комсомолышто пропаганда пашам саемдыман

Комсомолец - шамычын идейно-политический шинчымашыштым эреак нӧлтен толмаште — комсомолец-шамыч дене тунеммашым организоватлымаш ик йӧн улеш. Руководящий комсомольский пашаен - шамыч комсомолец - шамыч дене тунеммашым организоватлымашке кугу вниманийым ойырышаш улыт.

Шукерте огыл эртыше Оршанский районысо комсомолын конференцийыште делегат - шамыч комсомолышто пропаганда пашам начар шындымым поснак ончыктен выступатлышт.

„Прожектор“ колхозысо комсомольский организацийыште ик комсомолецат ны ВКП(б) историйым, ны политграмотым огыт тунем. Тыгак „Марий“, „Знамя“ да моло колхозласе ВЛКСМ организацийлаште комсомолец-шамыч дене тунеммашым организоватлыме огыл. ВЛКСМ райкомат тышке шагал вниманийым ойырен. Райкомолын пропаганда ден агитаций дене постоянно действующий комиссийже (председатель Ключев йолташ) верлашке лектын конкретный, практический полышым пуэн огыл. Тае кече мартенат комиссий организационный паша дене толаша.

Комсомолец-шамыч коклаште антирелигиозный пропаганда пашам начарын шындыме. Садланак вет ятыр комсомолец - шамыч религиозный пайремым пайремлат. Упшинский сельсоветысе ик комсомолец „Ильин“ пайремыште чот гына вракам йӱын да хулиганитлаш тӱҥалын. Тиде комсомолецым шыпландараш ВЛКСМ райком секретарь Мотовилов йолташлан каяшыже верештын. Секретарь тудым кандра дене пидын кылаташ пыштен коден.

Райкомын пропаганда ден агитаций пашажын результатше тыгай.

М. Т.

Масса дене кыл кучымашым пенгыдемдаш

„Масса дене кыл кучымаш,—манеш Сталин йолташ,—тиде кылым пенгыдемдымаш, массын йӱкшым колышташлан ямде улмаш, —большевистски вуйлатымашын вийже да сенгалтдымашыже тевe мошто улеш“. Комсомольски масса дене пенгыде кылым кучымо нерген ВЛКСМ ЦК XI пленумышто ятыр ойленыт.

Кызыт эртаралтше районный конференцийлаште делегат-шамыч масса дене кылым кучымашлан кугу вниманийым ойырат.

Косолаповский районысо комсомолын конференцийыштыже выступатлыше делегат - шамыч комсомол ден масса коклаште кылым начар кучымылан райкомолым да тудын секретарьжым А. Мачехина йолташым чот вурсышт.

ВЛКСМ райком бюрон посна членже-шамыч верлашке лектынат ончен огытыл. Бюро член Микрюков йолташ бюрон шуко поручênийже-шамычым шуктен огыл. Тудлан колхозласе животноводческий ферма-шамычын состоянийыштым проверитлаш поручитлыме ыле, но тудо нимомат ыштен огыл. Посна первичный комсомольский организацийлаште отчетно-сайлымаш погынымашлам эртарымашкат тудо вниманийым шагал ойырен. Ятыр вере ВЛКСМ ЦК-н „Руководящий комсомольский орган - шамычым сайлыме нерген“ инструкцийжым пудыртылыныт. А тудо, ВЛКСМ райкомын представитель семын, тидым корандаш тыршен огыл.

Конференций комсомольский актив дене пенгыде кылым кучаш райкомол деч требоватлыш.

В. Винокуров.

Йошкар-Олинский районысо комсомолын конференцийыштыже участвоватлыше, первичный комсомольский организацийын секретарьжылан первый гана сайлалтше-шамыч.

Снимкыште (шола гыч пурлашке): П. Е. Максимова („Передовик“ колхоз), М. А. Смирнов („Шытыше“ колхоз), З. С. Ершова (Суслонгерский НСШ) да Н. И. Захаров („Искра“ колхоз) йолташ-шамыч.

Фото М. Чуршуковын.

ВЛКСМ уставым тӱрыснек илышыш пуртыман

Ново - Тор“яльский районысо комсомолын XIII-шо конференцийыште ВЛКСМ уставым илышыш пуртымашлан вниманий кугын ойыралте. Конференцийын делегатше-шамыч ВЛКСМ уставым пудыртылмашым критиковатлышт. Ятыр первичный комсомольский организацийлаште членский взносым тӱлымӧ шотышто уставым пудыртылыт. „Эрык“, „Луэнгер“, „Красное Знамя“, „Шемер“, Ворошилов лӱмеш да моло колхозла пеленсе комсомольский организацийлаште 1940 ийлан членский взносым йӧршеш поген огытыл. „Шемер“ колхоз пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Петров йолташ шкежат 12 тылзылан взносым тӱлен огыл.

Комсомолыш пуртымо шотыштат уставым пудыртылмаш уло. Шукыж годым комсомолыш пуртымо верген йодмаш 3—4 тылзе дене ончыде киен. „У вий“ колхоз пеленсе комсомольский организацийыште гын, О. Одинцова йолташын йодмашыже 24 май годсек папкыште киен. Тыгай фактшамыч первичный организацийлаште шагал огыл. Погынымашым эртарыме шотыштат уставым пудыртылмаш шуко лийын.

ВЛКСМ райкомын тошто секретарьже Шипицына йолташ уставым пудыртылшо-шамыч деке либерально относитлен.

Ончыкыжым ВЛКСМ райком уставым тӱрыс илышыш пуртышаш верч кучедалшаш. Уставын требованийже-шамычым большевистски шуктыман.

М. Соколов.

Призывник Н. Аброеимов ден М. Давыдов йолгаш-шамыч.

Родинам аралаш чапле пополнений

Горно-Марийский районышто призывлан тений утларак сайын ямдылалтме. Райвоенкомат, призвной комиссий призывник-шамычым моткоч сайын вашлийыч, тыгак оласе общественностят тышке кугу вниманийым ойырен. Призывной пунктым флаг дене, лозунг да плакат-шамыч дене сылнештарыме. Ленинский комнатым картина да карта-шамыч дене, Ленин ден Сталинын портретышт дене сылнештарыме. Жапым веселан эртараш шахмат, шашка, гармонь, патефон, газета, журнал, книга уло. Призывник-шамыч коклаште беседым докладым эртарат.

Призывной комиссийыш 15 сентябрьыште оласе активист, общественник, стахановец-шамыч пурышт, нунын почеш—колхозласе стахановец ден ударник-шамыч.

Эн ончычак Виктор Гаврилов комиссийым эртыш. Тудо шкенжын трудовой деятельностьшым типографийыште тӱҥалын. Ондакшым ученик-наборщиклан ыштен, вара—бригадир, цехын заведующий. Тудо шке пашажым кеч кунамат образцово, стахановски ыштен. Тыштак комсомолыш пурен да комсомольский организацийын секретарьлан ыштен. Тиде пашаште шкенжын боеспособностьшым, бдительностьшым сайынак ончыктен. Шукерте огыл тудым ВКП(б) радамыш пуртымо. Ленин — Сталин партий радамыш пурымекше, Гаврилов йолташ шкенжын палымашыжым эшеат чот нӧлташ тӱҥалын. Комсомольский организацийым моштен вуйлата. Кызыт Гаврилов йолташ ВЛКСМ райком бюрон да ВКП(б) райком пленумын члежже.

Призывной комиссий Гаврилов йолташым НКВД войскаш налын. Тудо призывной комиссийлан тыге каласен:

— Тидлан мый моткочак куанышым. Погранничник лиймекем, Советский Союзын рубежлажым шке шинча сортамла аралаш тӱҥалам. Шкенан йӧратыме советский млаңдышкына нимогай тушманат пурен ок керт, а пурашак тӧчен онча гын, тудын вуйжым куатан советский оружийна шырпын шалата.

Гаврилов йолташ почеш комиссийыш комсомолец Н. И. Ларин йолташ пурыш. Тудым Военно-Морской Флотыш налыныт.

Осводын эн сай самырык водолазшым Н. Аброзимов йолташым артиллерийыш налыныт. Водолаз М. Давыдов йолташым — Военно-Морской Флотыш. Нуно коктынат комсомолец улыт. Производствышто пашам эн сай ыштеныт. Нуно коктын 5 августышто „10 лет Комсомольской Правды" теплоходын винтыжым (винтовой пароходын орважым) вӱд йымалне 7 час лектеак, эрыктеныт. Тидлан пароходын капитанже нунылан благодарностьым увертарен.

Тений Йошкар Армий радамыш эн сай патриот-шамыч каят. Нуно чыланат таза кап-кылан, грамотный улыт. Нуно родинанан чыла рубежлажым эшеат сайын оролаш тӱҥалыт. **Ем. Моисеев.**

СССР Верховный Совет Президиумын 26-шо июньышто лукмо Указшым илышыш пуртымашым тергена

Сорлыклаш тыгайым чотырак!

Иванов
тенгече
паша гыч шылын,
Петров
кече мучко
йӱын киен,
Сидоров таче
постшо гыч куржын,
Станокшым
яраш коден.
Летун,
прогульщик-шамыч верчын
Элнаже кунаре
энгекым
чытен.
Кунаре станок,
верстак,
машина
Пашам
ыштыде
шоген.
Кунар мужыр кемым,
натам да галошым,
Кунар тонн кӱртньым,
шӱйым,
рудам
Ме шукемден
лукташна ыле эллан,
Честно пашам
ыштена гын'
чылан.
Эше виянранын
кая ыле поезд,
Эше кӱшкыран
кӱзена ыле ме.
Прогульщик,
летун
он лий гын пашаште,
Элна чот виян
лиеш ыле эше!
Летун ден прогульщик—
производствын тушманже,
Значит,
нуно тушман мемнанат.
Садланак
кӧ нуным
тӱкалеш аралаш гын,
Тудат—
мемнан
тушман
чылананат.
Элын куатшым
волташ кӧ шона гын,
Кӧ шолыштеш гын
государствын оксам, —
Пусть
советский
суд
достойно
сорлыкльыкым
тыгайым
чылам!
Элын оксажым,
сатужым
она пу
Летунлан,
рвачлан
да вор-шамычлан!
Кажне копейным,
кажне минутым
Элын куатшым
нӧлташ
кучылтман!

Макс Майн.

Прогуллан мучаш лийман

СССР Верховный Совет Президиумын 26 июньышто лекше Указше чыла советский учреждениялаште да предприятийлаште трудовой дисциплиным пеҥгыдемдаш требоватла. Но тиде Указым нарушатлымашлан тачe кече мартеат але мучашым ыштыме огыл.

Сернурский районышто 1 сентябрь марте 25 комсомолец трудовой дисциплиным нарушатлен.

Теве Е. К. Шабыкова (Мари-солинский сельсовет) Мари-Сола сепараторный пунктышто заведующийлан ыштен. 21 августышто эрденак мӧҥгышкыжӧ каен да эрлашыжымат пашашке вараш кодын толын.

В. Г. Иродонов Мало-Сундырьский сберкассыште (Горно-Марийский район) контролерлан ыштен. Тудо 16 июль гыч 22 июль марте Йошкар - Олаште лийше республиканский олимпиадыште илен. Тидын нерген нигӧлан шижтарен огыл, а сберкасса петыралт шинчен. Кызыт пашашке весым шогалтыме, а Иродоновым 4 тылзылан тюрьмашке шындаш калык суд пунчалын. В. Романов Отарский сельсоветыште (Горно-Марийский район) счетоводлан ыштен. 19 августышто 12 час деч вара пашаш толын огыл. Тиде кечыште 4 час прогулым ыштен.

Тыгай случай Горно-Марийский районышто шуко лийын.

Ново-Тор'яльский районыштат тыгай факт шуко уло. Комсомолец П А. Кузьминых Ново-Тор'яльский МТС - ыште электриклан ыштен. 6 сентябрьыште 1 часат 30 минут прогулым ыштен.

Тыгай случай районла мучко пеш шуко лиеден. Посна районлам ончалаш гын, тыге коеш: Сернурский районышто 25 случай; Куженерский районышто—12; Горно-Марийский районышто—16 да моло районлаштат лиеден. Чылаже республика мучко 189 случай лийын.

Прогулым ыштыше, паша дисциплиным нарушатлыше комсомолец-шамычым Ленинско-Сталинский комсомол шке радамыштыже шогыктен ок керт, тудо тыгай ен-шамыч вашталреш решительно кучедалеш.

Кӱшнӧ ончыктымо фактшамыч гыч посна комсомольский организаций да посна комсомолец-шамыч шкаланышт урокым ыштышаш улыт.

Паша дисциплиным пеҥгыдемден, кажне комсомолецын активностьшым нӧлтен, прогуллан мучашым ыштыман. Прогулым ыштыше-шамычлан нимогай пощадым пуман огыл.

В. Шабдаров.

Оршанский районысо парткабинетын библиотекыштыже. Снимкыште (шола гыч пурлашке): комсомолец-призывник-шамыч Н. П. Сорокин ден Н. С. Кузиков географический картым ончат. Фото Овечкинын.

Эн пиалан кече

Йошкар Армий радамыш призыватлалтме кече—советский молодежьын эн йывыртыме, эн пиалан кечыже. Кажне призывник призывной комиссийын решенийжым волноватлен вуча, кажныжат „годен" манме шомакым колнеже.

Мый Пашазе-Кресаньык Йошкар Армий радамыш призыватлалташ чот ямдылалтым. 17 сентябрьыште призывной комиссий ончылно решенийым вучышым. Тыште мыланем военком Амосов йолташ шыргыжалын каласыш:

— Тыйым Йошкар Армий радамыш зачислятлыме.

Тиде шомакым колмеке, мыйын уло могырем куштылем кайыш, шулдыраҥше гаяк лийым. Тиде мыйын илышыштем эн пиалан кече лие.

Мыйын шонымашем толын шуо. Ынде воинский частьыш колтымым куанен вучем. Нимо денат сеҥаш лийдыме куатан Йошкар Армийнан знамяже йымаке вашкерак шогалмем шуэш. Шкенан родина верч, советский калык верч честно, добросовестно служитлаш тӱҥалам.

Воинский частьыш колтымо марте пашам эшеат сайын ышташ, паша производительностьым нӧлталаш, общественный пашаште эшеат активно полшаш, паша дисциплиным пеҥгыдемдаш чыла призывник-шамычым ӱжам.

Дисциплинированный, выдержанный лийына, пашаште да поведенийна дене примерным ончыктена.

Л. Дементьев,
Горно-Марийский районысо призывник.

Мый изамым алмаштем

Мыйын изам тений Пашазе-Кресаньык Йошкар Армий гыч пӧртылеш. Изамым ынде мый алмаштем. Тений 17 сентябрьыште призывыш шогальым. Призывной комиссий мыйым артиллерийыш приниматлыш. Социалистический родинам аралаш могай почет!

Армийыш каяшлан мый ончылгочак ямдылалтынам. Шке политический шинчымашемым нӧлталашлан „ВКП(б) Историй Краткий Курсым" келгын изучатлена. Кум оборонный значоклан нормым сдатленам.

Армийыште примерный боец лияш комсомольский мутым пуэм.

И. Кручков.
Сотнур, 1921 ийыште шочшо призывник.

47

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

ГЕРМАНСКИЙ УВЕРТАРЫМАШ-ШАМЫЧ

Берлин, 20 сентябрь. Германский армийын верховный командованийже увертара: теҥгече германский самолет-шамыч нелә метеорологический условийлаште Лондонысо да Южный Английысе аэродром ден портовый сооруженийлашке бомба-шамычым кышкеныт. Йӱдым Лондон ӱмбак да Западный ден Средний Английын важный об'ект-шамыч ӱмбак налет умбакыже лийын шоген. Шуко пожар, путыракшым Ливерпульышто лийын.

Икмыняр английский самолет-шамыч йӱдым Западный ден Юго-Западный Германийын олалаште илыме пӧртлашке бомба-шамычым кудалтеныт. Ик английский самолетым волтен шумо. Кум германский самолет шке базышкышт пӧртылын огытыл.

Англо-Итальянский война

Рим, 20 сентябрь. Итальянский командований увертара: Ик итальянский разведывательный гидросамолет противникын подводный пушкыжым вӱд йымак волтен колтен.

Северный Африкыште неприятель Дерна, Бомба, Тобрук да Соллум ӱмбак налетым ыштен. Ик еҥым пуштмо, икмыняр еҥым сусыртымо. Материальный эҥгек кугу лийын огыл.

Восточный Африкыште итальянский авиаций Лаллабат деч северо-западыште англичан-шамычын военный лагерьыштым бомбардироватлен.

Диредауа, Джевель да Иогадишо ӱмбак противникын атакыже кугу эҥгекым ыштен огыл. Жертва уке.

Лондон, 20 сентябрь. Официально увертаралтеш: Египетысе фронтышто вимогай ваштaлтмаш лийын огыл. Противник Соллум ден Сиди-Баррани районышто шке позицийже-шамычым пеҥгыдемден шога. Английский авиаций Додеканез островлаште неприятельский базылашке успешный налетым ыштен. Родос ден Лерос остров шамычым бомбардироватлыме. Ятыр верлаште пожар лийын. Ангара ден бараклашке бомба-шамыч тура логалыныт, тушто икмыняр пудештмаш лийын. Мемнан самолет-шамыч чылалан шке базышкышт сайын пӧртылыныт.

Ливийыште Дерну ден Тобрукым бомбардироватлыме. Бомба-шамычым тугак Соллум ден Сиди-Баррани коклаге корнышто чумыр кайыше неприятельский мототранспорт ӱмбак кудалтыме.

Эль Тмими ӱмбак (Ливия) налетым ыштыме годым мландыште шогышо самолет-шамычлан ятыр эҥгекым ыштыме. Яваллыште (Абиссиния) ангара ден моло военный об'ект-шамыч кугун локтылалтыныт. Английский авиаций тугак Бардийым, Могадишым, Бомбым, Кассалым, Ассабым да Диредауам бомбардироватлен. (ТАСС).

Венгрийыште сату шергештмаш

Будапешт, 20 сентябрь. (ТАСС). Венгрийыште пытартыш тылзылаште сату кугун шергештын. Тидлан лийын, кузе „Пэшти Уйшаг" газета увертара, шолдра индустриальный предприятийлаште пашадарым нӧлтышаш верч движений тӱҥалын. Венгрийысе „Дьэр" ик кугу машиностроительный заводысо пашазе-шамычын общий погынымашышт лийын. Принятлыме резолюций пашадарым 30 процентлан кугемдаш настаиватла.

Норвегийыште кинде пумо нормым иземдымаш

Осло, 20 сентября. (ТАСС). Газета-шамыч пӱтынь Норвегийыште карточке почеш кинде пумо нормым 1 сентябрь гыч иземдышаш нерген увертарат. 390 грамм олмеш олаласе житель-шамыч киндым кече еда 325 грамм гыч налаш тӱҥалыт.

У тип германский бомба-шамыч

Лондон, 20 сентябрь. (ТАСС). „Дейли экспресс" газетын теҥгече поместитлыме увертарымаштыже ойлалтеш: 19 сентябрь вашеш йӱдым немец-шамыч Лондон ӱмбак у тип бомба-шамычым шуко кудалтеныт. Нине бомба - шамыч моткоч виян пудештaлтыныт. Нине бомба-шамычын пудештмаш дене лекше тул 60—100 метр кӱкшӱтыш нӧлталтын, туге гынат, нуно кугу пожарым ыштен огытыл. Ужшо-шамыч бомба-шамычым парашют дене кудалтыме маныт.

Муссолини дене Риббентропын кокымшо мутланымашыже

Рим, 20 сентябрь. (ТАСС). Стефани агентство увертара: таче Муссолини германский иностранный паша министр Риббентроп дене, Чиано улмо годым, кокымшо гана мутланен. Мутланымаш час жап шуйнен.

Йошкар-Оласе 6 шо номеран средний школын ученицаже-шамыч (шола гыч пурлашке): Роза Бахматова, Лера Ивановская да Валя Чебоксаринова школа гыч мӧҥгышкышт пӧртылыт.
Фото М. Чуршуковын.

Кугу полышым пуа

Манчажский районысо Киров лӱмеш почтовый отделенийыште пашам ышташ тӱҥалмешкем, Марийский республикыште лекше ик марла газетат ок тол ыле. Колхозник ден колхозница-шамыч марий йылме дене лекше газетым лудаш эреак йодаш тӱҥальыч. Вара мый марий йылме дене лекше газета-шамычым шарымаш пашам тарватен колтышым. Кызыт мемнан Юва ялысе колхозник - шамыч „Рвезе Коммунист", „Марий Коммуна", „Я м д е л и й" да „Ленин ой" газета-шамычым чылаже 50 экземплярым налыт, куанен лудыт. Шке пашаштышт газетеш лекше статьяла гыч практический полышым налыт.

— Газета,—маныт колхозник - шамыч,—мыланна пашаште кугу полышым пуа.

Н. Калелев.
Свердловский область.

Пырдыж газетын качествыже саемын

Куженерский район Киров лӱмеш колхоз пеленсе комсомольский организаций пырдыж газетым лукмашке кугу вниманийым ойыра. Пырдыж газета редактор комсомолец В. Иванов йолташ стенкор-шамычым радамым куштымаште, газетын качествыжым саемдымаште ятыр пашам ышта. Тиде колхозышто пырдыж газета тылзылан кум гана лектеш.

Иванов йолташын пашам примерно ыштен толмыжлан отчетно-сайлымаш погынымаште тудым ВЛКСМ первичный организацийын секретарьжылан сайленыт.

И. Иванов.

Суд зал гыч

Тиде кечылаште Куженерский районысо калык суд Василий Гаврилович Прокопьевын хулиганский действий-шамычым ыштылмыже нерген пашам ончен лекте.

4 сентябрьыште кастене 10 шагат жапыште колхозын счетоводшо Степан Антипин йолташ колхозник-шамычлан трудодняштым каласкален, тышке Прокопьев толын, тӱрлым рувалткалаш тӱҥалын. Тидлан счетовод Антипин йолташ предупредатлен, но Прокопьев нимат колыштын огыл. Тидын деч вара тудым канцелярий гыч лекташ йодыныт, тудо лектын огыл, тӱрлӧ кӱлдымаш мут дене вурседылаш тӱҥалын. Вара Антипин йолташым кок гана шӱргыж гыч мушкынден колтен.

Тыгай хулиганский действийым ыштымыжлан В. Г. Прокопьевым калык суд 1 ийлан тюрьмаш петыраш судитлен. Тиде приговорым калык шокшын саламлыш.

Л. Липатников.

Вольык ашнымашым кумдан шараш

„Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген ВКП(б) Центральный Комитет ден СССР Совнаркомын пунчалыштым илышыш пуртышаш верч Йошкар - Олинский районысо колхоз - шамыч практический пашашке пижыныт.

„У вий" колхозышто (Коминский сельсовет) чылаже кум ферма уло. Фермысе вольык шамычлан телылан кормым ситышын ямдылыме. Чылаже 35 тонн силосым оптымо да олыкысо шудым сайын каваленшындыме.

Калинин лӱмеш" колхозышто (Павловский сельсовет) план почеш тачее кечылан чыла фермым тӱрыс к о м п л е к т о в а т л ы м е. МТФ-ыште план почеш 57 вуй олмеш чылаже 64 вуй ушкал уло.

Колхоз председатель Соловьев йолташлан фермым тӱрыс укомплектоватлымаште да нунын сай, янтар, шокшо вӱтам ыштымаште ятыр тыршаш логалын.

Но туге гынат, южо колхозлаште животноводствым шарымашке кӱлеш вниманийым о й ы р ы м о. Теве „Сенькан" колхоз (председатель И. Михайлов йолташ) 3 фермым иметлышаш гын, тачее кечылан улыжат 2 ферма веле, тудыжымат тӱрыс комплектоватлыме огыл.

Тыгак „Павловский" колхозат животноводческий ферма-шамычым комплектоватлымаште почеш шӱдырна. План почеш 4 ферма олмеш тачее кечылан 2 ферма веле уло.

Нине ситыдымаш-шамычым ушыш налын, ончыкылаште ферма-шамычым комплектоватлымашке кӱлеш вниманийым ойырен, жапым шуйыде тӱрыс комплектоватлыман.

Т. Миклай.

Черке олмеш школа

Ожно царский самодержавий калыкым туныктымо нерген нимат тыршен огыл, школа олмеш яллаште да селалаште черкым веле ыштылын, калыкын вуйжым аҥыртылын.

Теве Керебеляк селаште царский самодержавий деч кодшо черке шоген, а йоча-шамычлан тунемаш помещений ситышын лийын огыл. Кызыт черкым школыш савырыме. Ынде тиде школышто „Прогресс", „Новая жизнь", Папанин лӱмеш, „Изи нур" колхозласе пиалан йоча - шамыч куанен тунемаш тӱҥалыт.

И. Иванов.

Отв. редакторын заместительже—*В. М. БОРИСОВ.*

Э1082. АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Пограничная, дом № 45. № телефона 1—36. 1-ая типография Маргосиздата.